

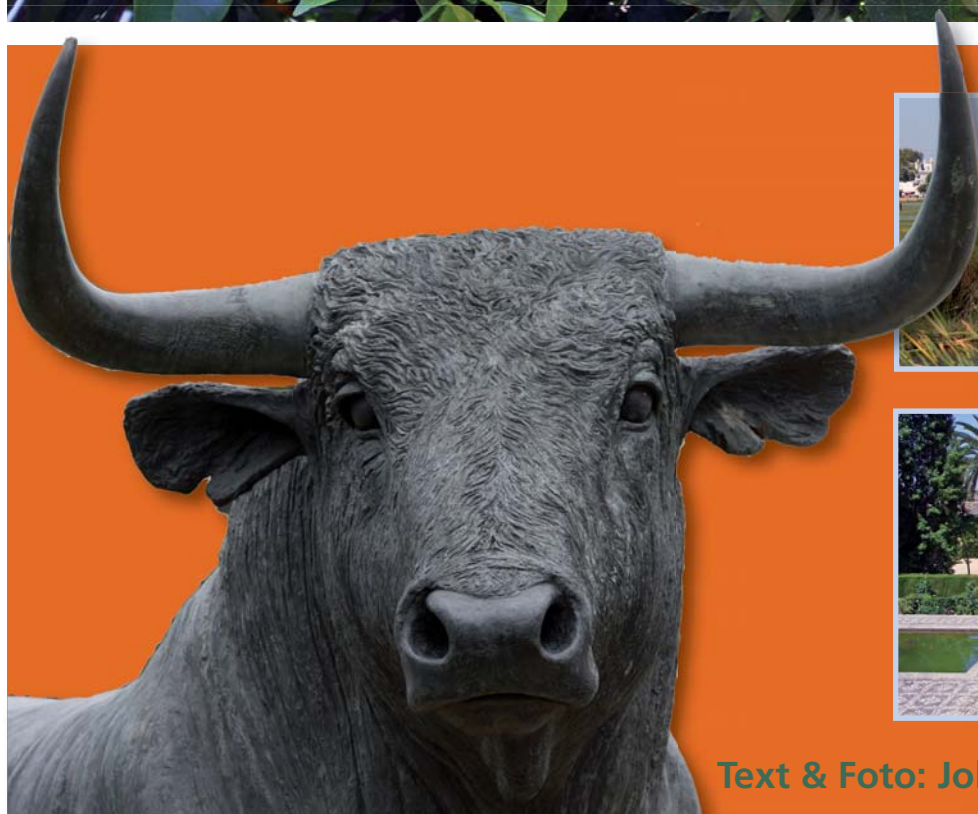
2008

På resa i

Andalusien

28 april - 10 maj 2008

Text & Foto: Jola & Thomas Johnsson

På resa i **Andalusien**

28 april - 10 maj 2008

Resekonceptet är enkelt; Beställ två flygplansstolar och en hyrbil i förväg. Låt därefter resan genomföras i spontanitetens tecken, stanna för natten där det verkar trevligt och res vidare när du tittat färdigt. Med andra ord - res dit näsan pekar och när du känner för det!

Flygbiljetter och hyrbil beställdes via resebyrån Ticket i Hässleholm.

Under denna resa körde vi totalt 121 mil med hyrbil. Resan kostade totalt 1 019 SEK per person och dag, vilket får anses mycket prisvärt!

Vi var på resa i tretton dagar, inklusive flygdagarna och besökte följande platser: Malaga, Granada med Alhambra, Sierra Nevada, Osuna, Sevilla, Niebla, El Rocio med NP Coto Donana, Cadiz, Jerez de la Frontera, Zahara de la Sierra, Grazalema, Ronda och Costa del Sol.

© Jola & Thomas Johnsson (text och bilder)

Reseberättelsen kan beställas på e-post thomas.johnsson@studieframjandet.se eller vår hemsida www.clangula.se

Berättelsen om en resa till Andalusien

Måndagen den 28 april

Det är finaste vårväder när taxin hämtar oss på Solbrinken klockan 12:20; Sol, svag vind och 22 grader varmt. Tåget till Kastrups flygplats tar nästan 1½ timme. Väl där checkar vi smidigt in vårt bagage, äter en rostbiffmacka och dricker en Carlsbergöl. Strax före klockan 16 tar vi plats i ett synnerligen trångt flygplan – en Airbus A320 från Iberian Airlines – som tar oss till Madrids storslagna och moderna flygplats. I väntan på flyget till Malaga äter vi en lätt macka med seranoskinka.

Klockan halvnio avgår flyget till Malaga, en behaglig flygning över kuperat landskap och i neråtgående sol. En timme senare landar vi i skymningen, växlar till oss euro, hämtar ut vår hyrbil (en ny, svart Peugeot 308 med dieselmotor) och tar in på fashionabla Hotel Tryp Guadalmar, någon kilometer från flygplatsen. Vågorna slår in från Medelhavet och i fjärran uppfattar vi Malagas vinstänkta redd. Vi är på plats och vårt upptäcksäventyr kan börja – Nu kör vi dit näsan pekar!

Tisdagen den 29 april

(13 mil)

Vid åttatiden vaknar vi till sommarens kännetecken; Sol, frisk vind, 18 grader varmt och tjatter från talrika hussvalor och skriande tornseglare. Det går vita gäss på Medelhavet. Efter en variationsrik och härlig frukost bär det vid halvelvåtiden av mot Granada på finfina motorvägar. Trots det bitvis kuperade landskapet löper vägen smidigt fram över berg och dalar. Apelsinlundar avlöses av olivträd i mängder.

Strax efter klockan tolv är vi framme i Granada och borgen Alhambra. I fonden tecknar sig Sierra Nevadas snötäckta toppar och vid Alhambras fruktrika apelsinlundar når temperaturen över 25 grader.

Alhambra – arabiska för ”den röda borgen” – är ett stort borg- och palatsområde, byggt på en höjd (ca 670 m ö h) med utsikt över både Sierra Nevada och staden Granada med omgivande slätter. Borgen byggdes under den sk Nasrid-dynastin, med början 1238 och fram till slutet av 1300-talet. Den är en unikt bevarad byggnad inom västlig, islamisk arkitektur. Borgens rum är ornamenterade och besmyckade med

vacker och mönsterrik dekor i kakel, gips och sirligt utskuren stuckatur i trä. Utanför borgens murar – och en bit ovanför – ligger de vackra trädgårdarna i Generalife, använda som rekreationsplats för härskarna i Alhambra. Kring 1350 sträckte sig kungadömet Nasrid över stora delar av östra Andalusien, hårt tillbakapressat av de allt mäktigare katolikerna. Det katolska kungaparet Ferdinand och Isabella lät sina styrkor inta Alhambra år 1492 och den siste moren – Boabdil – fick lämna borgen. Samma år fann Columbus den amerikanska kontinenten.

Alhambra upptogs 1984 på UNESCO:s världsarvslista tillsammans med Albaicín – Gamla stan i Granada.

Det visar sig vara i stort sett omöjligt att få tag i entrébiljetter men vi ger oss inte och lyckas efter någon timme få tillträde till borgen (utom Nasrids palats). Biljetterna kostar 7 EUR per styck.

Vi kommer in i borgens centrala delar och vandrar in i en trädgård fylld av underbara dofter från jasmin, rosor, buxbom och apelsinblommor – Vi har verkligen valt rätt tidpunkt under året! Parken innehåller små dammar, springvatten, vackra, ornamenterade hus, små bäckar och mängder med växter.

Fågelsången är intensiv – trots eftermiddagens hetta – och vi hör sång från blåtrast, svarthätta, gulhämpling och grönfink. Vi njuter av arkitekturen hos exempelvis Palacio del Partal, som speglar sig i en blank vattendamm med guldfiskar.

Vandring avslutas uppe i Generalife. Hit kunde makthavarna fly från intrigerna i palatset och njuta av lugnet högt ovanför staden Granada, en bit närmare himlen. Namnet Generalife, eller Yannat al Arif, har tolkats på flera olika sätt, men det mest tilltalande kanske är ”det höga paradiset trädgård”. Trädgårdarna anlades på 1200-talet men har förändrats under åren. Nu möter vi kringbyggda, orientaliska trädgårdar med avlånga bassänger med springvatten, allt insvept i rosdofter. Hade det inte varit för alla turisterna kunde detta mycket väl varit en mycket behagfull plats med skönhet och ro. I skuggan under träden växer björnkloört i kraftiga bestånd, ännu inte utslagna. Även vi söker nu skuggan, då temperaturen

vid 17-tiden når nästan 30 grader! En luftmassa med extremt varm luft har kommit in från Nordafrika.

Vi tar en kall öl av märket "Alhambra" vid en vägkrog och får några kött-tapas som tilltugg. Sierra Nevadas snöklädda toppar drar, inte bara för svalkans skull utan för att vi ser på kartan att en väg slingrar sig högt upp i bergen. Och visst skulle vi köra dit näsan pekar, eller hur?

Vid 18-tiden reser vi upp mot bergen, "säkrar" en övernattning på "Hostal Los Puentes" på cirka 1 500 meters höjd och reser vidare mot skidorten Soly Nieve på drygt 2 100 meters höjd. Vegetationen består av vitstammiga aspar och krumma tallar samt taggiga buskar av ginst. Vägen fortsätter dock till ca 2 500 meters höjd och kantas nu av snödrivor; En av Europas högst belägna vägar! Temperaturen stiger med nöd och näppe över 10 plusgrader. Av fåglar noterar jag svartmes, rödhöna och alpsglare samt ropande gök. Det är lugnt och stilla – men kallt! Solen flödar från en molnfri himmel.

Vid 21-tiden är vi åter vid vårt hotell, där vi avnjuter en enkel men god middag på värmande soppa med bröd och riojavin. Utanför fönstret – i femgradig värme – tutar en dvärguv taktfast. Vi kryper ner under yllefiltens och sover gott!

Onsdagen den 30 april

(18,6 mil)

När vi vaknar vid åttatiden sjunger gulhämplingen från asparna utanför fönstret. Jag gillar kalla, friska morgnar och tar därför en kort promenad före frukosten. Njuter av svart stare, steglits, törnsångare, bofink och skata. Frukosten är typiskt spansk – och därmed spartansk; te eller café con leche (kaffe med mjölk) och ett rostat bröd med olivolja. That's it, sa vikingen och svalde en extra gång!

Målet för dagen är att se Gamla stan i Granada och att påbörja resan mot Sevilla. Huvudstupa störtar vi rakt in i stadens kaotiska trafik, hittar ett lämpligt P-hus och vandrar in i Albaicín. Den gamla stadsdelen har kvar mycket av sin arkitektur från morernas välde, även om kullen som husen ligger på var bebodd redan på 600-talet av iberierna.

Stadsdelen består till stor del av vita stenhus. Vi vandrar förbi det stiliga Real Chancillería (den kungliga domstolen från 1530) och in på en trång gata – Carrera del Darro – längs den smala floden Rio Darro. Forsärlorna häckar här. Välvdastenbroar förbinder flodsidorna med varandra och ovanför oss vaktar Alhambraborgens röda murar. Vi kikar in i El Bañuelo, ett välbevarat moriskt badhus från 1000-talet, där stjärnformiga öppningar släpper in dagsljuset. Vid 14-tiden delar vi en pizza och tar två öl i skuggan på en uteservering – Vi har semester!

Innan vi hämtar ut vår bil, går vi förbi Granadas väldiga katedral i gotisk stil och avnjuter en glass. Klockan 15.30 lämnar vi Granada och tar motorvägen mot Sevilla. Efter en timme tar vi in på en typisk, spansk restaurang längs vägen; dricker ett glas kallt vatten och en café con leche. Strax efter 18 når vi

fram till Osuna – en mindre stad omgiven av jordbruksmark. Vi letar oss fram längs trånga, enkelriktade gator och hittar snart ett mycket trevligt hotell – "El Caballo Blanco" (60 EUR per natt) – med vackert rum och fräsch toalett.

På kvällen går vi en promenad i byn; tittar på den stora, högt belägna kyrkan, omgiven av fikonskaktusar och de vida fälten runt samhället. Olivträden står i oändliga rader ute på fälten. Det måste finnas miljoner och åter miljoner olivträd i Spanien! På några platser ser vi att man även odlar vin. För att stilla vår hunger besöker vi en cafeteria, beställer öl, bröd och sex sorters smårätter. Det smakar utmärkt.

Torsdagen den 1 maj

(18,7 mil)

I natt sov vi som stockar hela natten; bra sängar, svalt och tyst! Klockan sju kommer ljuset smygande, tupparna gal, gråsparvarna tjattrar, turkduvorna tutar och kyrkklockan börjar slå in heltimmarerna. På kyrktornet sitter två vita storkar. Vi äter den spanska frukosten i ett rum med vita och blå kakeldekorationer och vi vänjer oss alltmer vid denna "kulinärisk mjukstart" på morgonen!

Innan vi lämnar den trevliga staden Osuna hinner vi med ett spontant besök i kyrkan, där man just förbereder en "communión" – första nattvarden för åttaåriga katoliker. Ett 20-tal barn är "konfirmander" och kyrkan fylls snart av föräldrar och andra anhöriga. Vi följer den högtidliga gudstjänsten ett tag innan vi reser vidare.

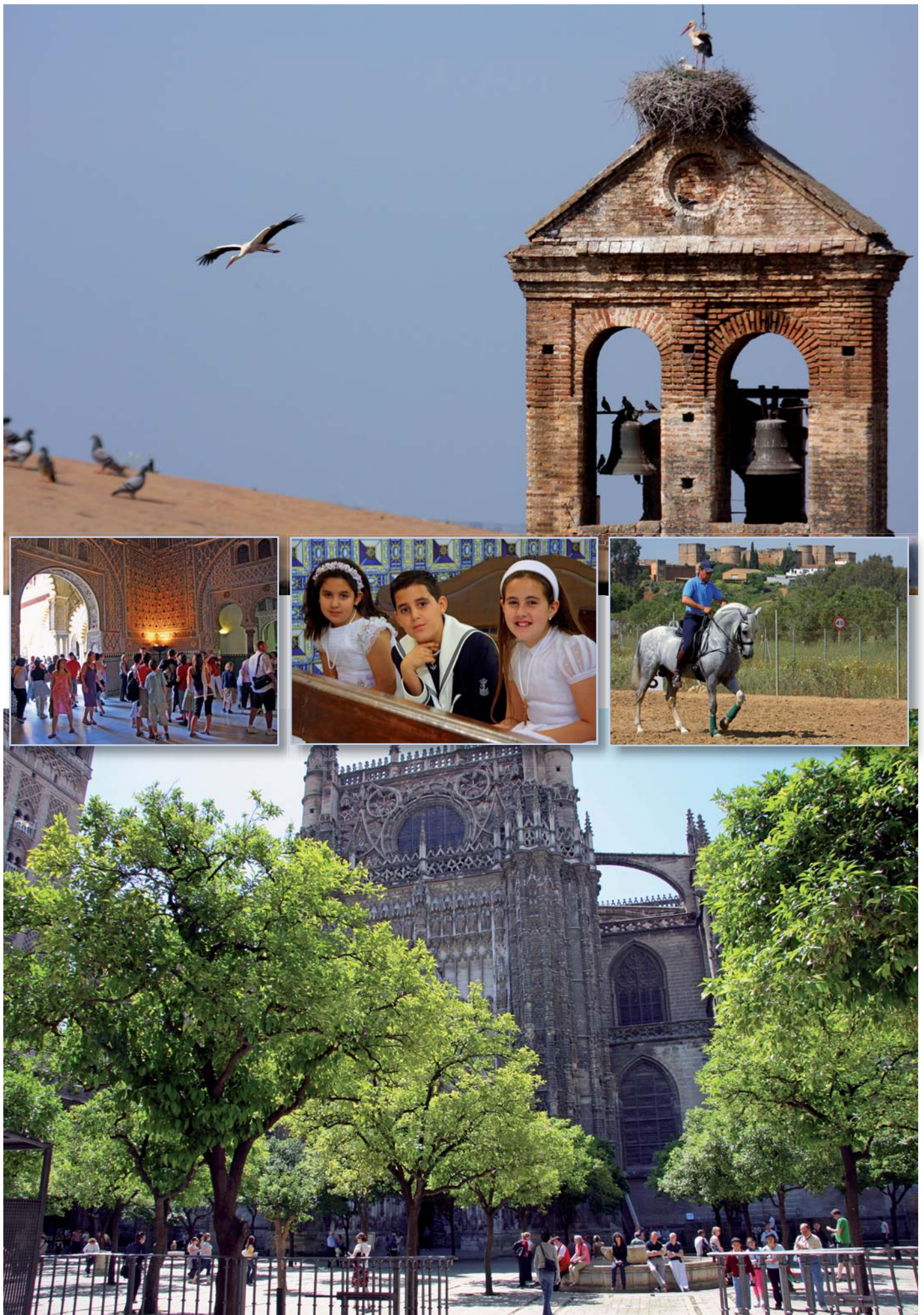
Vägen till Sevilla utgörs av en modern motorväg som löper fram genom ett jordbruksdominerat, svagt kuperat landskap. Vägen kantas av rosa och vita Nerium oleander och gulblommande ginst. Längs vägen noterar vi bland annat vita storkar i en "skruv" och en lättvingad ängshök.

Vi tankar vår dieselbil; 25, 2 liter och 1,23 EUR per liter (11:50 SEK per lit) gör bilkörningen billigare än planerat.

När vi kommer till Sevilla vid tolvtiden möts vi av vackert blåblommande jakarandaträn på båda sidorna av gatan – det känns verkligen välkommande! Jolas rekommendation för att hitta rätt i denna jättestad med 1,3 miljoner invånare är att "köra rakt fram tills det tar emot – då måste vi vara i centrum"! Tro 'et om ni vill men det funkar! Vi parkerar vid kyrkan "Iglesia del Salvador" i centrum av staden. Vi har kommit till stadsdelen Santa Cruz med kända byggnader som katedralen och kungapalatset Real Alcazar.

Vi vandrar ner mot katedralen längs breda gator med hästdroskor, moderna spårvagnar och stiliga husfasader. 1992 hade Sevilla en världsutställning – Expo '92 – och då restaurerade man staden rejält! Något som fortfarande märks i stadsbilden.

Sevillas katedral ligger på platsen för en stor moské som byggdes av almohaderna (en muslimsk folkstam från Marocko) i slutet av 1100-talet. La Giralda, dess klocktorn, och Patio de los Naranjos (en innergård med apelinträd) är ett arv från

den moriska byggnaden. Arbetet på den kristna katedralen, den största i Europa, inleddes år 1401, och det tog drygt 100 år att fullborda den.

Förutom att beundra den enorma gotiska byggnaden och konstverken i kapellen och skattkammaren, klättrar vi upp i La Giralda och tittar på utsikten över staden. Rödfalkarna och tornseglarna far av och an mellan de många tornspirorna och klippduvorna kuttrar. Vi ser den väldiga bron över floden Guadalquivir, tjurfäktningsarenan Plaza de Toros de la Maestranza, det futuristiska utställningsområdet för "Expo '92" och kungaslottet Real Alcázar.

Vid 15-tiden gör sig hungern påmind; Vi äter några tapas och tar en kall öl vid Plaza Virgen de los Reyes – och får samtidigt ett trevligt samtal med några spanska ungdomar. Vi pratar bl a om tjurfäktingen och dess etik, om lämpliga utflyktsmål och om skillnader mellan spanskt och svenskt.

Termometern visar 28 plusgrader när vi ställer oss i kön in till Real Alcazar. År 1364 lät den kristne kungen Pedro I av Kastilien uppföra ett kungligt residens inne i det palats som hade byggts av stadens muslimska almohadhärska. Inom loppet av två år hade – huvudsakligen moriska – hantverkare skapat Palacio Pedro I, ett mästerverk i mudéjar-stil, som än idag utgör hjärtat i det vackra Real Alcazar. Härifrån skickade drottning Isabella ut sjöfarare för att utforska Nya Världen i slutet av 1400-talet.

Inne i palatset möter vi vackra och rikligt utsmyckade "hästskobågar", rymliga salar i flera etager, guldsmyckade takvalv, svalkande patior med apelsinträd och storslagna trädgårdar med springvatten - Allt andas den moriska arkitekturen kännetecken. Vi hör tutande turkduvor och skönsjungande sydnäktergalar och njuter av blommande björnkloört (Akantus) i storformat. Strax efter klockan 17 lämnar vi palatset, äter en välsmakande glass bakom katedralen och lämnar Sevilla en halvtimme senare. Att ta sig ut ur staden blir som att förflytta sig i en invecklad labyrinth av trånga, enkelriktade gator i ett samhälle som liksom aldrig vill ta slut; Efter en dryg timme (!) är vi på väg västerut längs motorvägen E1 mot Huelva och portugisiska gränsen. Det är 25 grader varmt utanför bilen och "air-condition-svalt" där inne.

Vid 20-tiden kommer vi fram till den lilla byn Niebla med sitt stora sandstensfort från 1400-talet i centrum av byn. Efter viss tvekan hittar vi ett sjaskigt pensionat (Pension Los Hidalgo) för övernattnings och äter två mackor på en taskig restaurang. Man skall ju inte alltid ha tur med sitt boende, för då sätter man inte värde på de fina ställena!

Fredagen den 2 maj

(4,5 mil)

Vi vaknar vid åttatiden, det är 13 grader varmt. Jola kan räkna madrassens spiralfjädrar i sin rygg och sömnen har blivit därefter. Vi äter frukost – te eller café con leche, pani med olivolja och vitlök - tillsammans med många av byns invånare på restaurang Casa Ramos. Vi har en fin utsikt mot fortet och ser vit stork på bo (en unge har nyligen kläckts), flertalet rödfalkar och klippduvor, skriande tornseglare och

svarta starar. I en liten kiosk står en glad man och säljer friterade stänger av potatismos; vi erbjuds att smaka – och de smakar gott men kolesterolhalten är inte att leka med! Vi ser att några spanjorer doppar dem i chokladmjölk innan de inmundigas!

Efter frukosten gör vi ett intressant besök i fortet från 1400-talet. Själva fortet ligger högst upp på en kulle och en ringmur omger halva byn. Vacker musik flödar ut över borggården. I källaren möter en otäck tortyrkammare med redskap för kvalificerade människoplåtare; Det var inte bättre förr!

Innan vi lämnar Niebla blir vi inbjudna att besöka ett välskött stuteri med ett 60-tal fullblodshästar. Ägaren rider själv en silvergrå hingst, oändligt vacker och muskulös och värderad till en halv miljon kronor. Några hästar går på "uppvärmning" inför hoppträning, några står uppstallade medan andra vandrar fritt i hagarna. En flicka visar oss runt på stuteriet och berättar om de olika hästarna; arabiska, engelska och spanska fullblod finns på gården, några är gråvita, andra grå eller bruna.

På de flesta kraftledningsstolparna i trakten hittar vi häckande vita storkar, i storkbonas rishögar häckar gråsparvar i koloni och på åkrarna står havren mogen för skörd. Det doftar tydligt av svensk sensommar!

Vi reser nu söderut, ner mot Atlantkusten, passerar Bollulus och Almonte med sina vinbodegor och kommer snart till skogar av svarttallar norr om El Rocío. Vi går en kort promenad i den torra, sandiga skogen, noterar glesa bestånd av gula jättefänkål och Europas enda ursprungliga palm – dvärgpalmen (*Chamaerops humilis*).

En halvtimme senare kommer vi till den säregna byn El Rocío. I vanliga fall är det en liten by med sandiga gator, några tusen fastboende, många hästkarlar och en vit, vacker kyrka i kanten av våtmarkerna vid Las Marismas. En gång om året är det dock samlingsplats för över en miljon besökare! I slutet av maj – just detta år om en vecka – kommer katoliker från hela Spanien hit för att uppleva en "romaria" – en pilgrimsvandring som slutar med att man "på småtimmarna" bär ut den utsmyckade Mariastatyn ur den vita kyrkan och under fest och glam bär henne några varv runt byggnaden.

Vi tar in på "Pension Christina", en vit stenbyggnad med restaurangdel i blått kakel och gästrum i vitt. Det är fräsch och vackert! Temperaturen arbetar sig under eftermiddagstimmarna upp till cirka 32 grader och det känns därför befogat med en siesta mellan klockan 14 och 18. Vi går dock ett varv runt kyrkan, besöker själva basilikan med madonnastatyn och tittar till våtmarkerna knappt hundra meter söder om kyrkan. Här hittar vi skedstorkar, flamingos, grågäss, styltlöpare, olika arter änder och brunglador. En kall öl på en cafeteria bakom kyrkan skänker välbehövlig svalka innan vi vilar en stund på rummet.

När svalkan kommer framåt den ljusa kvällen, äter vi middag på altanen framför pensionatet, och tittar på ryttare och hästdroskor som passerar på "sandgatan" framför oss. Man kan tänka sig att det känns som att befinna sig i det riktiga

”vilda västern” eller i någon liten landsortsby i Mexico. Till middagen beställer vi tomatsallad, tonfisksallad och fläskkött med pommes frites. Till detta serveras ett kallt (!) rött vin av karaktären ”husets vin”. ”Hade det varit ett riojavin – det bästa vi har i Spanien – hade ni fått det tempererat”, säger servitrisen, som är den enda som talar engelska på stället. ”Huset röda vin smakar bättre väl kylt, speciellt efter en så här varm dag”, tillägger hon.

Efter måltiden gör vi en behaglig vandring längs våtmarkerna. Trastsångarna sjunger raspigt från bladvassen, hägrarna söker nattkvist i träddungarna och hästar i olika färger betar lugnt ute i det grunda vattnet. Idyllen är liksom komplett! Runt den upplysta kyrkan flanerar människor i stor mängd och det ena hästekipaget avlöser det andra. Kvällen övergår vid tiotiden i silkeslen natt; syrsorna spelar frenetiskt och mörkret lägger sig! Vi avslutar en synnerligen behaglig och upplevelserik dag med en spansk ”brandy” på altanen och går därefter till sängs i ett svalt rum.

Lördagen den 3 maj

(5,3 mil)

Idag har vi ”sovemorgon” till klockan nio. Vi äter frukost på altanen, luften känns frisk och lite kylig, solen är lätt slöjad. Idag skulle vi egentligen fara på exkursion in i nationalparken Coto Donana men när vi kommer för att köpa biljetter meddelar man oss att det är två veckors kö (!) för att få komma med på de guidade turerna med de terränggående jeeparna. Bara att ”gilla läget” – och, naturligtvis, hitta lämpliga alternativ.

Vi besöker istället två speciella besökscentra inom nationalparken, dels Palacio La Rocina och El Acebuche. På båda ställena finns gömslen där man kommer ganska nära våtmarkerna. Gles pinjeskog med sparsam undervegetation dominerar på båda platserna. På några platser ser vi även stora korkekar, som man beskattat på sin tjocka bark. Blåblommande knöliris under några korkekar.

Eftersom jag varit på exkursioner inne i nationalparken tidigare, låt vara att det nu är 35 år sedan, gör det inte så mycket att vi nu får smyga i dess utkanter. Under dagen ser vi bl a följande fågelarter:

Flamingo	Skedstork	Gråhäger
Silkeshäger	Rallhäger	Snatterand
Sothöna	Styltlöpare	Rödspov
Vassångare	Gulärta	Smådopping
Biätare	Svarthakad buskskvätta	
Kornspurv	Sydnäktergal	Hussvala
Gulhämpling	Steglits	Ladusvala
Rostgumpsvala	Glada	Talgoxe
Svarttärna	Bofink	Gärdsmyg
Gök	Tofslärka	Brunglada
Gåsgam	Skata	Lövsångare
Vit stork	Brunand	

Senare på eftermiddagen kommer vi ner till Atlantkusten och jättelika sanddyner beväxade med pinjetallar och olika örter. Här ligger en stor badort, Playa de Matalascanas, med mängder av hotell och sommarhus. Eftersom det är helg, 30 grader

varmt och soligt, är samhället överfyllt av badgäster – och inte minst deras bilar. Vi tränger med nöd och näppe in vår bil på en P-plats och går en promenad bland stranddynerna. Med stor glädje noterar jag ett flertal blåskator. De har ett märkligt utbredningsområde i världen; huvudpopulationen finns i Kina och en liten, kraftigt avgränsad population, finns just här söder om El Rocio i Europa. Kanske är de hitförda efter det att européerna fann sjövägen till Fjärran Östern för några hundra år sedan? Vi ser även härfågel och sammetshättor. Vi hinner även med en kopp kaffe och en glass på en bar vid sanddynerna.

Vid 19-tiden är vi åter tillbaka i El Rocio. Även idag har temperaturen vandrat upp över 30 grader. När man kommer söderifrån in mot byn, lyser den stora vita kyrkan i vackert medljus i kanten av våtmarkerna. Byn är i alla avseenden en mycket spektakulär och märklig plats!

Väl åter på pensionatet, vilar vi en stund och duschar av oss dagens ”exkursions-damm”, samtidigt som temperaturen faller till behagliga nivåer.

Strax före klockan 21 äter vi middag på altanen och delar en flaska kallt, rött ”vino de la Mesa”. Därefter går vi en promenad, träffar ett trevligt spansk sällskap i vår egen ålder som bjuder på öl och languster – och en trevlig tur med häst och vagn; Det är inte varje dag man åker bakom fyra gråvita dragare! Vi tackar och går vidare. Vid 22-tiden avslutar vi med en väl kyld Ponche-likör på altanen. Besöket i El Rocio blir denna resas absoluta höjdpunkt!

Söndagen den 4 maj

(25 mil)

Efter frukosten och ett stämningsfullt besök i kyrkans söndagsmessa lämnar vi El Rocio och far tillbaka mot Sevilla. Väl i Sevilla tar vi den fina motorvägen söderut till Cadiz. Tre timmar från starten i El Rocio når vi fram; Det är en ren fröjd att förflytta sig på vägarna här i Andalusien!

Cadiz ligger på en långsmal halvö längs med Atlantkusten. Den kan möjligen vara Europas äldsta stad. Historiskt sett kan fenicierna ta åt sig äran att ha etablerat Gadir år 1100 f Kr. Staden ockuperades därefter av kartager, romare och morer, men den blomstrade även efter återerövringen på 1200-talet, mycket tack vare rikedomarna som tvåhundra år senare fördes in från Nya Världen. År 1587 plundrade engelsmannen Sir Francis Drake hamnen i ett första av många slag om handelsherraväldet. År 1812 blev Cadiz för en kort tid Spaniens huvudstad, då den första konstitutionen hade utropats här.

Katedralen i stadens äldre delar är byggd i barock och nyklassicistisk stil. Dess gula kakelkupa ser ut som glittrande guld.

Vi tycker dock att hela stan är till bredden fylld med bilar och badgäster och inte speciellt mysig; Det är för trångt och rörigt! Vi hittar dock en parkeringsplats bredvid ett jättelikt, tropiskt träd (kanske ett indiskt Banyan Tree) och går en kort promenad. Vi äter lunch på Bar Santa Catalina (kyckling

och potatissallad), passerar katedralen och Plaza de los Flores, innan vi lämnar staden utan saknad.

Vi far norrut till sherrystaden Jerez de la Frontera. Passerar sherrybodegor för Sandeman, Osborne, Gonzalez Byass och John Harvey. Vid infarten till staden, som omges av krithaltiga fält med vin i långa rader, ser vi stora siluetter av svarta tjurar (Osbornes varumärke) och vinflaskan med röd hatt (Tio Pepes varumärke). Brittiska köpmän har under århundradena varit inblandade i framställningen och exporten av sherry och de har givit upphov till angloandalusiska dynastier som t ex Sandeman och John Harvey.

Efter någon timme har vi hittat ett fint litet pensionat inne i de gamla kvarteren i Jerez. Gatorna är trånga och enkelrikade men det är en trevlig atmosfär i stan och vi trivs direkt! Vi hyr ett litet rum på ett pensionat (Pension Sanvi) med en öppen, kakelsatt korridor i blått och rosa – och med en krukpalm i mitten. Bilen sätter vi in i ett garage; det är för trångt att använda bilen i stans centrala delar och i morgon nyttjar vi istället apostlahästarna!

Vi duschar och går därefter ut på stan strax efter klockan 20. Det är ljummet i luften och mycket folk på restaurangerna i centrum. Vi väljer en tapasbar - ”Tio Pepe” - och beställer var sitt glas torr finosherry, åtta olika tapasrätter och en flaska ”vino tinto de la Casa”. Det blir en härlig måltid; välsmakande, spännande och mättande! Vi avslutar i skymningen med en cafe con leche och likören ”quarenta y tres” (43) med mycket is och några droppar färskpressad apelsinjuice. Sällan har väl en måltid varit bättre! Några ”tosiga” damer vid bordet en bit bort talar högt, skrattar ljudligt och spritter ut i improviserad flamencodans – och förhöjer därmed stämningen ytterligare!

Måndagen den 5 maj

(inga mil)

Vi vaknar vid åttatiden och går och äter frukost på baren ”La Dolce Vita”. Tornseglarna skriar sommarlikt från skyn och människorna skyndar till sina arbeten. Luften är skönt morgonkyllig.

Vid elvatiden besöker vi sherrybodegan Gonzales Byass och för 20 EUR får vi två en prisvärd, guidad tur inne på området.

Äkta sherry kommer från Spaniens sydvästra hörn, runt staden Jerez de la Frontera. De finaste sherrygårdarna har djup, snövit albarizakritjord som absorberar vinterregnen som en svamp; sedan bidrar de till att klara vinstockarna under den långa sommartorkan.

All sherry måste lagras på fat i minst tre år, men alla verkligt fina viner lagras mycket längre. Under lagringen passerar vinerna genom en ”solera”, som är ett komplicerat system för blandning; Det äldre vinet friskas upp av det yngre medan det yngre tar karaktär av det äldre. Lagringen sker på ekfat.

Det finns olika sorters sherry, allt från kruttorra fino, över amontillado och olorosso till söt cream sherry.

Vår guide tar oss med på en spännande tur bland vinodlingar, vintillverkning (”blendning”), vinkällare och vinprovning. ”Tio Pepe” från Gonzales Byass är den sherry (en torr fino)

som säljs mest i hela världen. Vi får smaka den under vinprovningen och kan konstatera att den är för torr för våra smaklökar. Deras ”pale cream” (sötad fino) vid namn Croft faller oss bättre i smaken. I Sverige förknippar vi ju oftast sherry med ett sött efterrättsvin.

Vinladorna är mäktiga i sin storlek och rymmer tusentals med ekfat. De förvaras på så sätt att de inte utsätts för alltför hög värme. Något som har blivit problematiskt till följd av klimatförändringarna. För närvarande vattenbegjuter man sandgolven för att klara av att hålla den rätta temperaturen. Innan vi lämnar bodegan köper vi en flaska Croft sherry (12 EUR för en liter).

Vi går en promenad i Jerez gamla delar, tar en kall öl på ett café och en café con leche med glas på en annan. Temperaturen når upp över 30 grader Celsius, så under eftermiddagen tar vi siesta på det svala hotellrummet. När svalkan kommer om kvällen vandrar vi upp till Casa Juan Carlos Restaurante och firar vår sexåriga bröllopsdag med en härlig tapasmåltid. Till det dricker vi ett tempererat riojavin av bra märke. Kvällen är ljummen och gatorna är fyllda av flanörer och restauranggäster. Vi avslutar med en café con leche och en iskall quarente y tres-likör.

Tisdagen den 6 maj

(16 mil)

Frukost på samma café som igår inleder även denna dag. Därefter lämnar vi Jerez och far ut på vinfälten norr om stan. Här finner vi de vita kritjordarna med långa rader av vinstockar som följer det lätt böljande landskapet så långt ögat kan se. Enstaka, vitmålade vingårdar ligger utspridda bland fälten. Kornsparvarna sjunger från flera håll och solen gassar över den nästan bländvita marken. Sädesfälten står mogna och skapar svenska sensommar dofter. Fälten med solrosor står redo för att snart ”explodera” i gul blomsterprakt. Medelhavsstenskvätta och tofslärka på den steniga marken.

Efter klockan elva reser vi på fin motorväg åt öster, förbi Arcos de la Frontera - och kommer vid 13-tiden till den lilla byn Zahara de la Sierra. En fin representant för ”pueblo blancos” (Andalusiens vita bergsbyar), en kompakt bergsby vid foten av en slottruin. Byn liksom klamrar sig fast vid bergsväggen, har smala, brant sluttande gator och ett litet trångt torg längst upp. Under ett parasoll på torget äter vi glass och dricker en café con leche. Nedanför byn finns en konstgjord sjö; en vattenreservoar inför sommarens torka. Längs med vägen växer mer än manshöga bestånd av gulblommande jättefänkål. Blomklasarna innehåller mängder med surrande bin och andra insekter. Vi finner även olika arter gulblommande ginst och rosenlager (nerium oleander) i vita och röda nyanser.

Vi fortsätter söderut på smala vägar och allt längre in i bergskedjan som sträcker sig norr om välkända Costa del Sol. Vid 15-tiden är vi framme i Grazalema – en annan välbevarad ”pueblo blanco”. Byn ligger i hjärtat av ”Parque Natural de la Sierra de Grazalema”. Området har Spaniens största regnmängd per år och nationalparken är därför full av bördig

grönska. På de steniga fälten runt byn betar får och getter och byn omges av gråvita kalkstensberg i vilda formationer. Själva byn har vitmålade hus, ljus tegelfärgade tak, trånga gränder och några små torg. Vi tar in på "Hostal Pension Grande" och får för 55 EUR ett mycket vackert och fräscht rum med toalett och dusch. Vi äter sen lättlunch i skuggan på ett litet torg. Eftersom det är närmare 30 grader varmt får det bli en kall öl och några få tapas. Därefter blir det två timmars siesta på vårt svala rum.

På kvällen är det svalare, några moln har dragit in över bergen. Vi börjar med middag på torget nedanför vårt hotell. Det blir sallad, fårost och olika sorters iberico-skinka. Till det dricker vi ett synnerligen välsmakande rött vin, tillverkat av tempranillo- och cabernet sauvignon-druvor. Efter måltiden vandrar vi upp mot en fin utsiktspunkt och träffar några belgiska fågelskådare som berättar om sin lyckade rundresa i Andalusien. Från utsiktspunkten ser vi ut över en öppen dalgång och en mycket brant bergvägg till höger. Vi noterar med glädje stenbockar (några stycken), alpkråkor, sjungande blåtrast och svart rödstjärt samt förbiflygande svarta starar. En frisk vind drar in från norr.

Dagen avslutas på ett café nere på torget vid kyrkan. Det blir en varm café con leche och en iskall "quartente y tres-likör".

Onsdagen den 7 maj

(8 mil)

Vid sjutiden – långt innan Jola vaknat – ger jag mig av på en fågelskådareturet i trakten runt Grazalema. Solen går upp först 07.30 och temperaturen är behagliga 18 grader. Det blåser en frisk vind från nordväst. Under drygt två timmar noterar jag följande arter:

Alpkråka	Talgoxe	Gärdsmyg
Gulhämpling	Blåtrast (sång)	Svart rödstjärt
Svart stare	Steglits	Blek tornseglare
Tornseglare	Alpseglare	Hussvala
Gråsparv	Tornfalk	Klippsvala
Gåsgam	Kornsparv	Svarthakad busk-
skvätta	Rödhuva törnskata	
Bofink	Nötväcka	Sädesärla
Svart stenskvätta		

Av övriga arter noterar jag kaniner och några unga stenbockar uppe längs en bergssida.

Återvänder till vårt hotell och tar en uppiggande dusch. Jola är nu vaken och tillsammans äter vi frukost på ett café vid torget. Den färskpressade apelsinjuicen smakar himmelskt! Vi får en trevlig pratstund med ett holländskt par i vår ålder; de är också på egen bilresa genom Andalusien, precis som vi är. Vi utbyter erfarenheter och ger varandra tips!

Vid elvatiden lämnar vi Grazalema och reser upp i bergen norr om byn. Här finns ett bergspass på cirka 1300 m ö h. Vägen slingrar sig fram i serpentin. Vi ser några "nya" fågelarter: biätare, koltrast och ladusvala samt hör göken ropa. Uppe i passet – bredvid Monte Prieto – växer ingen högre vegetation, mest ginst och andra s k maccia-arter. Vi noterar minst två arter orkidéer; en typ Jungfru Marie nycklar och typ flugblomster. Ett flertal gåsgamar hänger på uppåtvin-

darna runt berget. En gärdsmyg sjunger intensivt!

Vi återvänder till Grazalema, fikar på torget och reser sedan mot en annan bergsby: Ronda, några mil söderut. Vägen går fram genom glesa skogar av korkekar. Så gott som alla större träd har blivit beskattade på sin kork.

Vi kommer fram till Ronda vid 15-tiden och får – efter visst letande – tag på ett hotell för två nätter (Hostal San Francisco). Vi gör därefter en vandring genom stan som delas av en drygt hundra meter djup ravin. På södersidan ligger den gamla stan och på norrsidan den nya. Det var på 1700-talet som man lyckades bygga denna imponerande bro. När vi står på bron ser vi alpkråkor, klippssvalor och hussvalor. Jag letar även efter den mer sällsynta stensparven – men finner ingen. Längst ner i ravinen rinner Rio Tajo.

Tack vare sitt ointagliga läge var staden en av de sista moriska bastionerna, som slutligen föll i de kristnas händer 1485 (sju år innan morerna för gott fick kapitulera i hela Andalusien). Vi svalkar oss med en kall öl, beställer biljetter till en flamenco-föreställning i morgon kväll och äter middag på en terrass med utsikt över de böljande omgivningarna. Ikväll kommer vi i säng redan klockan 21.

Torsdagen den 8 maj

(inga mil)

Vi vaknar klockan 9 – efter 12 timmars sömn! Skönt! Det blir frukost på hotellet och därefter ut på nya upptäcktsfärder.

Vi börjar med tjurfäktningsarenan. Rondas Plaza de Toros är tjurfäktingens andliga hemvist. Den invigdes 1785 och är en av Spaniens äldsta och mest betydande arenor. Entusiaster kommer från hela landet för att uppleva stämningen under "Corrida Goyesca" (första helgen i september), ett evenemang som flera miljoner följer på TV. Det är varje blivande matadors dröm att få fäktas i Ronda. Den klassiska Rondastilen utvecklades av Pedro Romeo. Han föddes 1754 och är känd som den moderna tjurfäktingens fader. Framför porten till arenan finns i imponerande tjur i brons; Den ser verkligen vild och stor ut när man kommer den nära; inte alls så beskedlig som "Tjuren Ferdinand".

Vi vandrar runt inne i arenaområdet, bland tjurboxar, häststallar, museer och den stora, grusklädda arenan. Det är mycket som imponerar på oss men vi skulle nog inte vilja uppleva en riktig tjurfäkting, därtill är vi nog för mycket djurvänner!

Efter besöket går vi till baren "El Torero", som verkar vara matadorernas stamhak. En mycket vacker, spansk restaurangmiljö! Vi tar en café con leche och en olorosso-sherry ("Solera 1847"; en sötare typ av sherry).

Vi vandrar bort till parken vid kyrkan "Santa Maria la Mayor". En minaret och en muslimsk bönenisch finns kvar från den 1200-talsmoské som en gång låg på kyrkans plats. Vi äter lunch på Meson Carmen la de Ronda; sex härliga tapas och en kall öl.

Efter lunchen vandrar vi tillbaka genom gamla stan, tittar på trädgårdar och vackra hus. Nu på eftermiddagen kryllar Ronda av turister från Costa del Sol – över 75 000 turister

kommer hit med bussar varje dag (!).

Vi tar – som vanligt numera – siesta under några timmar. När vi sedan åter ger oss iväg ut på stan regnar det kraftigt, vilket gör att vi äter middag på en restaurang i hotellets närhet. Vid 22-tiden besöker vi en gammal källarlokal med välvda innertak och flamencodans. En kvinna (sång), en man (sång och trumma), en man (gitar) och två dansare bjuder på två timmar fantastisk uppvisning. Flamenco är mer än bara en dans – det är ett kraftfullt, konstnärligt sätt att uttrycka livets sorg och glädje. Dansen har uttolkare i hela världen men ursprungligen är den en andalusisk konstform, som utövades av zigenare. Det finns många sorters sånger (cante) men ingen strikt koreografi – dansarna improviserar utifrån enkla rörelser och följer gitarrens rytm och deras egna känslor. Flamencos ursprung är svårt att spåra. Det kan ha varit zigenare som skapade konstformen genom att blanda sin egen indiskinspirerade kultur med morisk och andalusisk folklöre, med inslag av kristen och judisk musik. Dansen började anta sina nuvarande former på 1700-talet.

Rytmen, sångarnas och dansarnas känslouttryckningar och musiken ger oss en oförglömlig upplevelse; Vilken sorg och smärta i vissa av framträdandena!

Fredagen den 9 maj

(12 mil)

Strax efter klockan tio lämnar vi hotellet och staden Ronda och kör ner i de jordbruksdominerade områdena väster om stan. Här får vi fina fotografier på ravinen som delar stan och bron som förenar densamma. Bland olivlundarna blommar mängder med örter, bl a röda vallmon. Luften är frisk efter nattens regn och det doftar gott av fuktig mylla och blommande örter. Av fåglar noterar vi minervauuggla, turturduva, steglits och gulhämpling samt ropande gökar. Vilket paradissikt område att besöka!

Strax före klockan 12 ställer vi färdan mot Costa del Sol och har då att passera över Rondabergen. Vi kommer upp på över tusen meters höjd, temperaturen sjunker till 16 plusgrader. Växtligheten består av maccia-vegetation och krumma pinjetallar. När vi kommer på bergens sydsluttningar ser vi Gibraltarklippan långt bort i diset och samhällena nere vid Medelhavsstranden, bl a Marbella. Väl nere vid solkusten möter fina motorvägar, fantastiska hus, köpcentra och ett myller av människor och bilar.

Vi letar oss fram till samma kvarter, söder om flygplatsen i Malaga, som vi övernattade i första natten. Vandrar en stund längs Medelhavets sandstrand, hämtar Jolas "lill-kudde" som hon glömde på Hotel Tryp Guadalmar vid vår tidigare övernattning och tar in på ett litet hotell vid namn Picasso. Därmed är cirkeln sluten och vår rundresa genomförd utan några missöden – och med mängder av upplevelser i bagaget.

Vi äter middag på hotellet och noterar att det finns en frilevande population av både munkparakiter (från Sydamerika) och halsbandsparakiter (från Indien) i trädgårdarna runt hotellet. På kvällen kommer hundratalet biater in till en av trädgårdarna för gemensam övernattning. Det är vackert när så många "praktfåglar" samlas på en och samma plats!

Lördagen den 10 maj

(inga mil)

Tidigt upp idag, lämnar vår hyrbil redan klockan sju och därefter transport till flygplatsen. Vi äter frukost på en av restauranger efter det att vi checkat in. Ett glas nypressad apelsinjuice kostar 50 kronor!

Strax efter klockan nio lyfter flyget mot Madrid. Väl där noterar vi att regnet öser ner och temperaturen är inte mer än 16 grader. Vi lämnar ruskvädret och reser hem till Skandinavien med det vackraste av sommarväder.

Den som gjort en resa har alltid något att berätta!

Flamenco

dans med zigenst ursprung

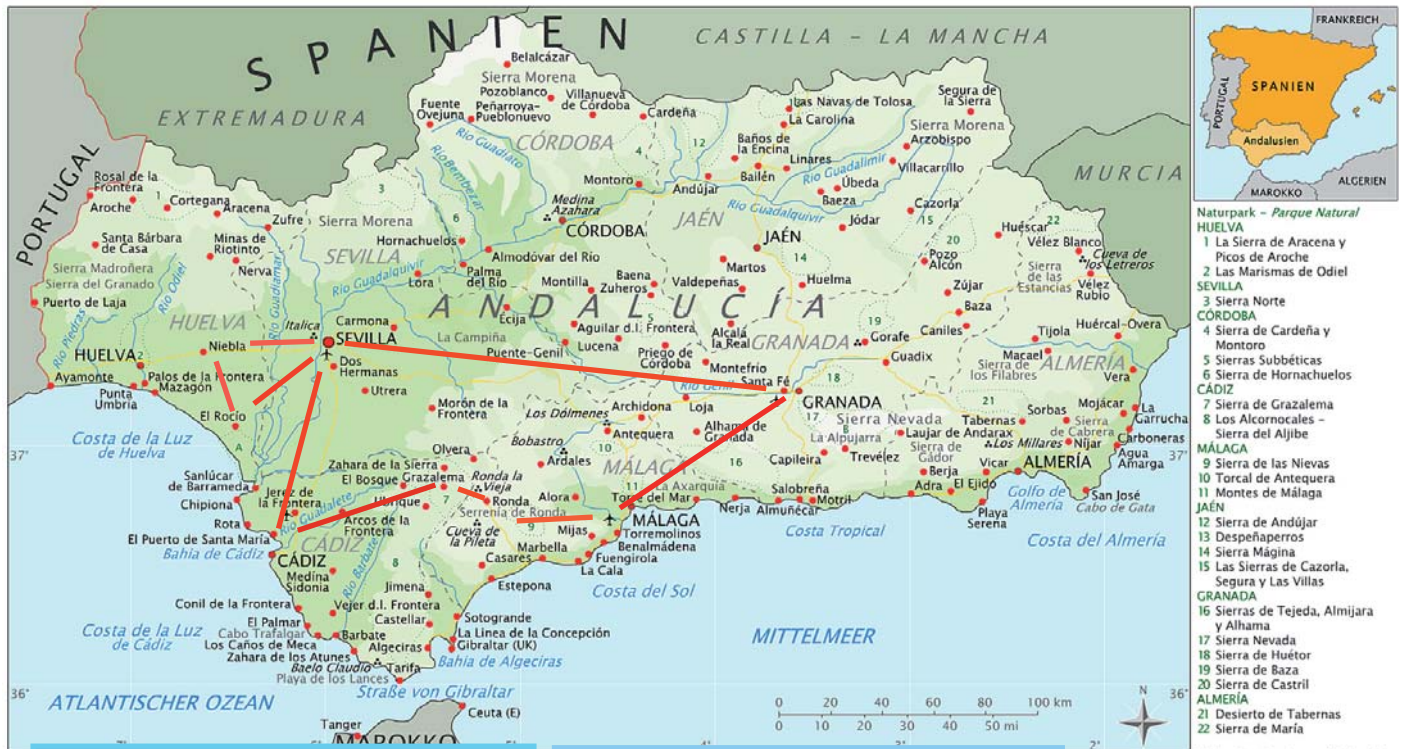

El Rocio i skymningen

Bron över ravinen i Ronda

Bilder ur det
verkliga livet!

Thomas!
Nu har du stått och tittat på fåglar så länge
att du är både stel i lederna och det har
börjat växa mossor på din rygg!

Hon sa att jag såg
hängig ut - och så gick
hon bara...?!

En reseberättelse från
Andalusien i södra Spanien
våren 2008

Text & Foto: Jola och
Thomas Johnsson

